

Franckesche Stiftungen zu Halle

Adami Rechenbergi[i] Svmmarivm Historiae Ecclesiasticae

Rechenberg, Adam

Vitembergae, MDCCLXVII

VD18 12484725

Caput I De Seculo VII Christiano

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

dnm:non.de:gbv:ha55-1-213274

regulam Christi inter se certare non erubuerint: ut Synodi tollendis litijs temere excitatis impares fuerint. Hinc non mirandum adeo, DEVM inimicis malis et calamitatibus publicis scelera haec et uitia grauius ultum esse. Nam irruentibus barbaris populis, bella, uastationes, et pestem Ecclesiam et rem publicam hoc seculo afflixisse, *Procopius*, *Euagrius*, *Gregorius Turonensis* et *P. Diaconus*, alique testes sunt.

PERIODVS III

HISTORIAE ECCLESIASTICAE

DE

ECCLESIA PER PONTIFICES ROMANOS ET MVHAMMEDANOS PRESSA ET OBSCVRATA

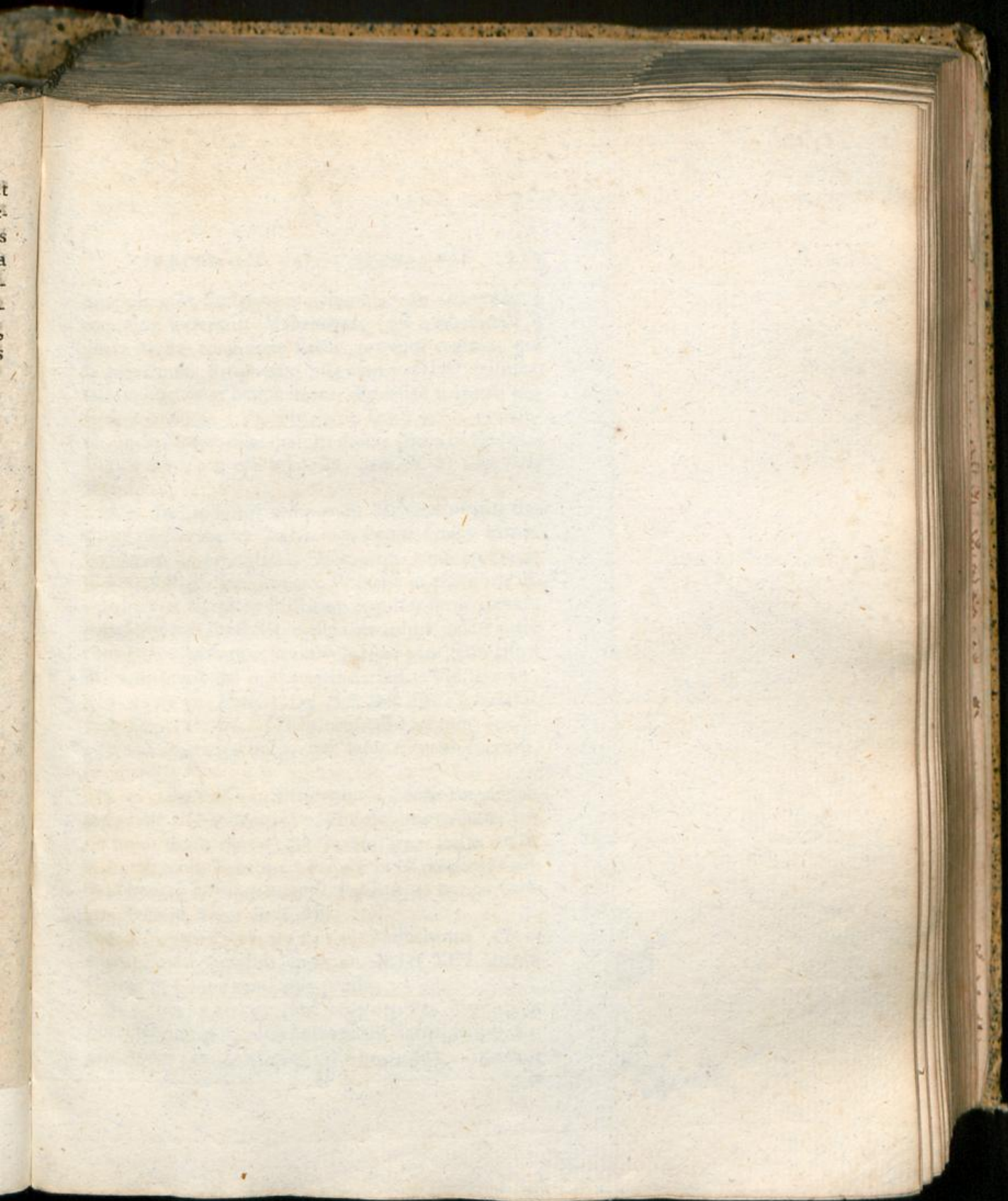
CAPVT I

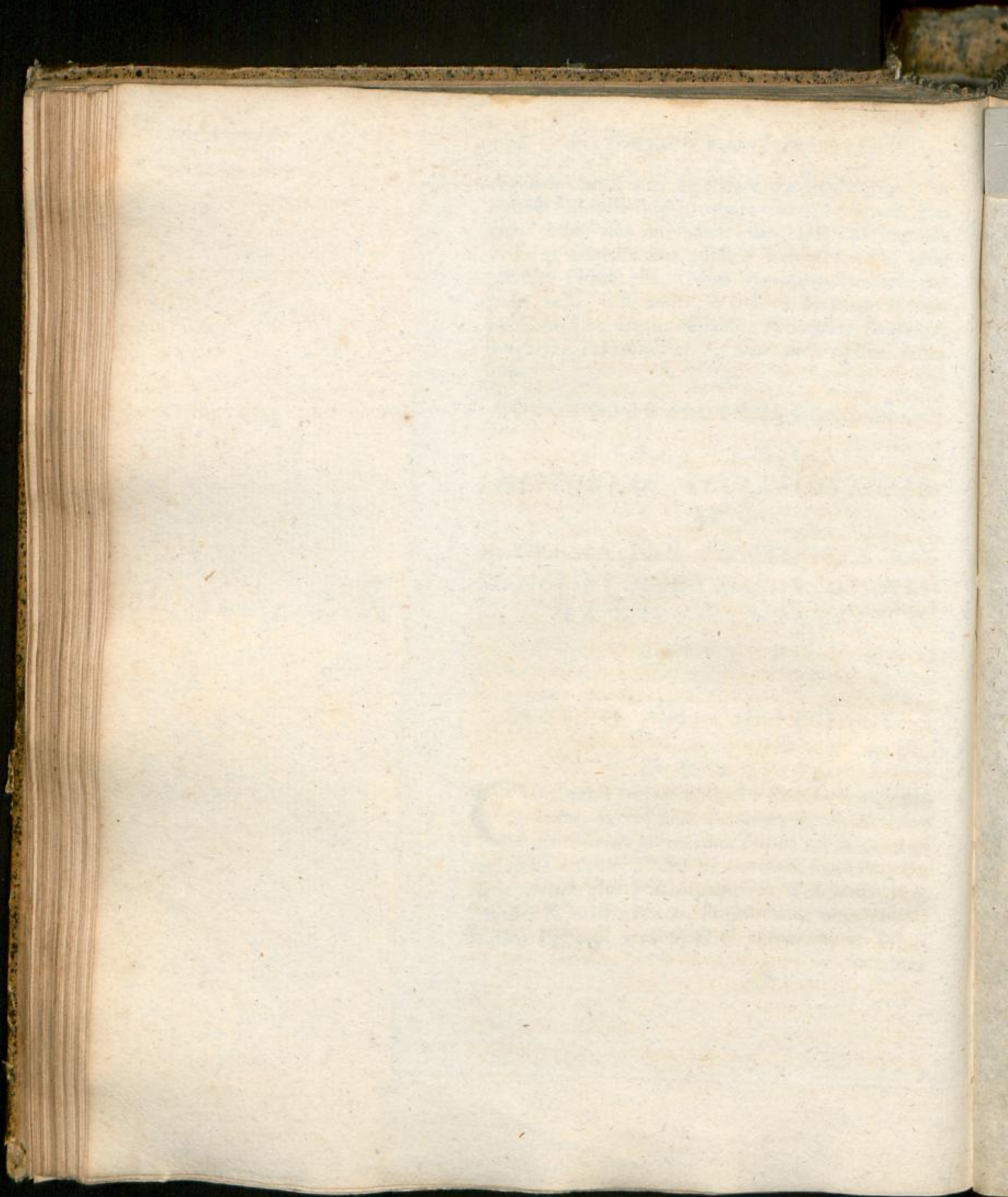
DE

SECVLO VII CHRISTIANO

§. I

Cum *tertia periodo* Historiae Ecclesiasticae, *septimum* aggredimur *Seculum*, quod Ecclesiae Christianae ob ingentes rerum mutationes fatale fuisse uidetur. Nam in *Occidente* seu Rom. Ecclesia *Antichristus* emerfit, quando *Bonifacius III*, Pontifex R. auxilio *Phocae*, flagitiosissimi Imperatoris, titulum Episcopi *oecumenici* et *primatum*, ut caput omnium

omnium esset Ecclesiarum, obtinuit. In *Oriente* uero impostor sceleratus *Mubammed*, (uel *Mohammed*,) gente Arabs, conditione seruus primum exortus, qui se mentiendo Prophetam magnum a DEO missum, sectam nouam et blasphemam, Ecclesiae orientali exitiosam condidit. Vnde barbarie simul latius grassante, barbarum et calamitatum omnia plena in Ecclesia. Vid. HOTTINGERI *Hist. Sacr. N. T. Cap. VII, Sect. I.*

§. 2. In hac igitur temporum barbarie magna sterilitas *doctorum* et *scriptorum* bonae frugis exitit. Nam post horrendas illas barbararum gentium excursions, collapsio iam Imperio Romano et politioris literaturae et sacrarum literarum cognitio simul ruerat; ingeniorum et literarum meliorum cultus ueluti peste contactus emarcuerat, ut inter *Latinos* paucissimi essent in bonis literis uel mediocriter uersati. Vid. DEGORREI *VVHEAR Method. Leg. Hist. Sect. XXXVI, et Catal. Test. Ver. Lib. VII.* Celebriores ergo tantum *SCRIPTORES* memorabimus, qui inter *Graecos* fuerunt, sequentes:

§. 3. IOHANNES, *Philoponus* a studiorum assiduitate dictus, Grammaticus et Philosophus insignis, initio huius seculi clarus, qui *Tritheitarum* sectae autor et antesignanus habetur. Scripsit in *Hexaëmeron Commentarium*, *disputationem de Paschate* et uarios *Commentarios* in *libros Aristotelis*.

§. 4. IOHANNES MALALA, Antiochenus, *Chronographiam* composuit, quae an. MDCXCI Oxonii Graece et Latine cum notis prodiit.

§. 5. HESYCHIVS, siue ISYCHIVS, Patriarcha Hierosolymitanus, initio huius seculi clarus, scripsit *Explanations in Leuiticum*, Στιχηρὸν siue κεφάλαια

in XII *Prophetas Minores et Esaiam*, et alia apud CAVE in *Hist. Lit.* allegata.

§. 6. THEOPHYLACTVS, Simocatta dictus, gente Aegyptius, descripsit *Mauritii Imp. res gestas Libris VIII*, et *Epistolas LXXXV* uarii argumenti.

§. 7. SOPHRONIVS, Damascenus, ex sophista primum et monacho Patriarcha Hierosolymitanus factus, *Epistolam Encyclicam*, *Orationes II in crucem*, *Homilias* et alia reliquit. Conf. VOSSII *Lib. II, de Hist. Gr. c. 23.*

§. 8. IOHANNES MOSCHVS, siue EVIRATVS, aliis *Euclates* cognominatus, *Opus historicum* condidit. Conf. COTELERII *Monument. Eccles. Graec. Tom. II, p. 341.* Huic iungimus ANDREAM, Damascenum, Archiepiscopum Cretensem, qui *Homilias*, *Canones* et alia conscripsit. Vid. FR. COMBESISIVM, qui opuscula eius Graece et Latine publicauit.

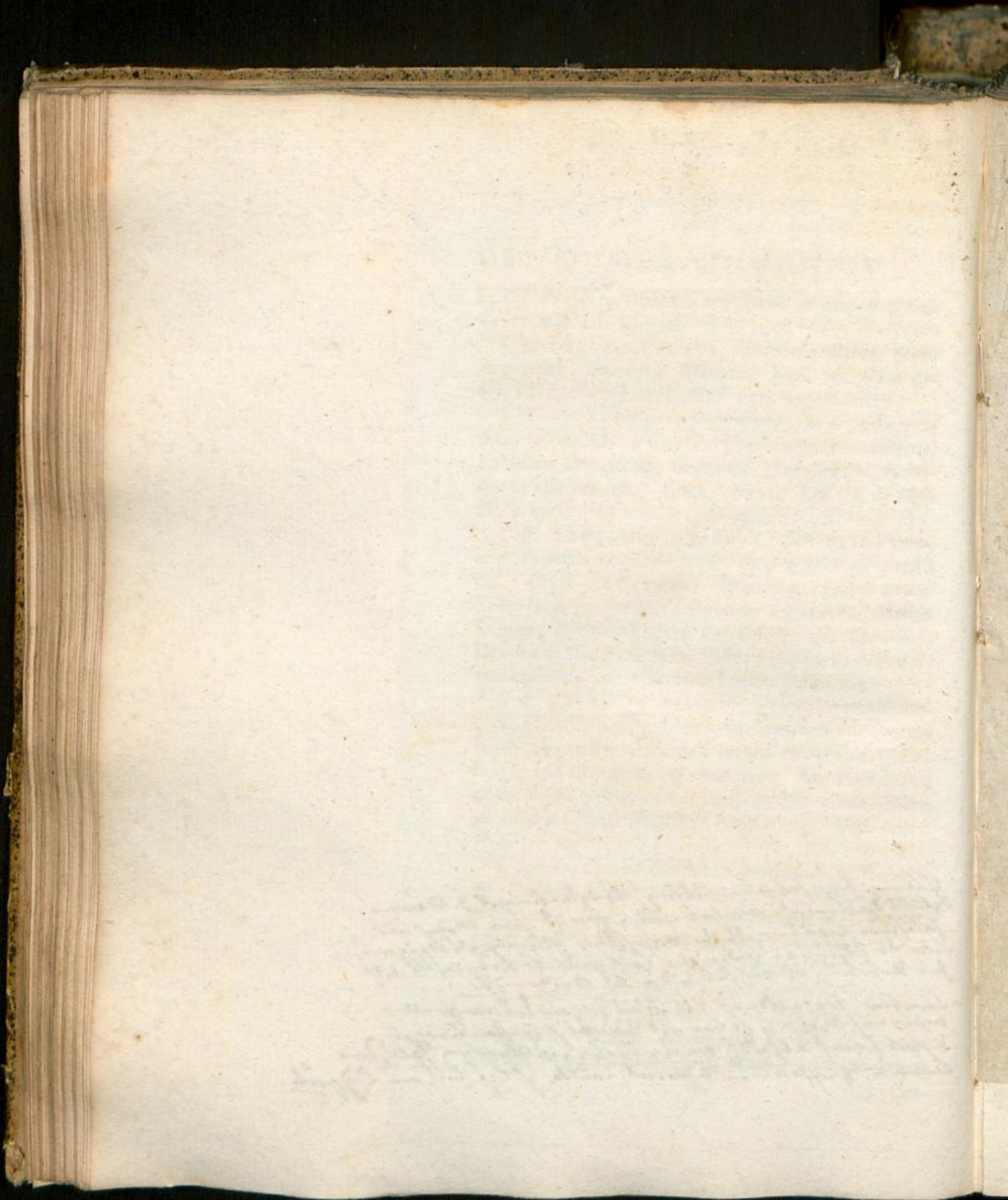
§. 9. GEORGIYS PISIDES, Diaconus et Chartophylax Constantinopolitanus, *Cosmopoeiam* seu carmen Iambicum in Hexaëmeron, et alia composuit. Tribuitur ipsi *Chronicon Alexandrinum*, seu *Fasti Siculi* vulgo dicti, quibus mundi tempora per omne aeuum ad annum Christi DCXXXIX ordinantur. Vid. CAVE *Hist. Lit. pag. 454.*

§. 10. MAXIMVS Constantinopolitanus, ex Secretario Heraclii Imper. Monachus factus, sectam Monothetarum impugnauit, multa *Theologica* et *Ascetica* opuscula scripsit. Opera eius Fr. Combefisius duobus Tomis, Parisiis anno 1675 euulgauit.

§. 11. Inter *Latinos* Scriptores pauciores docti memorantur. His primo loco accensemus *Eligium Lemouicensem* Gallum, *Dagoberti*, R. Galliae, aetate clarum. Qui *Homilias XVI*, *Epistolam ad Desiderium* Car-

Quia cum hinc putarem obitu & resurrectionem & Matrem
Christi Mariam, de brevitate mundi. fieri id per Mariam
Palaestina Leontium, de hoc vespere Magnam & Virgine
in hoc passione, videtur eis. Eiusque Christi crucis, de hoc
per venerationem de baptismo videtur de hoc vespere, de hoc
Leontium. Venerabilis. 2. 11. 20. 18.

Leontius, Byzantiner, lebte unter Gregorius I. in Rom. Er
war ein Schüler des hl. Gregorius I. und lebte in Rom.
Er war ein Schüler des hl. Gregorius I. und lebte in Rom.
Leontius, griechischer Arzt, lebte in Rom.

Cardurcensem, et *Traëctatum de rectitudine Catholicae conuersationis*, Augustino uulgo adscriptum, reliquit. Vid. *Biblioth. Patr. Tom. XII, pag. 300.*

§. 12. ILDEFONSVS, gente Hispanus, ex monacho Episcopus Toletanus, circa medium huius seculi clarus, librum *de illibata uirginitate B. Virginis* contra infideles, *Sermones de Assumptione B. Mariae*, item *de Natiuitate eius et Purificatione* scripsit, quos Fr. Feuardentius Parisiis anno 1576 edidit.

§. 12. BEDA, Venerabilis dictus, gente Anglus, circa exitum huius seculi et sequentis initio clarissimus scriptor, multa tum *historica* et *philosophica*, tum *theologica* opera composuit, quae a CAVE in *Hist. Lit. fol. 474, seqq.* recensentur.

§. 14. DOCTRINA CHRISTIANA, in Symbolis olim Oecumenicis proposita quidem, in Concilio IV et VI Toletano, nec non in sexta Synodo Constantinopolitana reperita publiceque asserta fuit: At uero cum Ecclesiae Doctores sacrarum literarum fere rudes, traditiones ac ceremonias ecclesiasticas cum fabulis de miraculis Sanctorum magis propagare, quam sincera fidei dogmata explicare sategerunt, superstitiones iam inolefcentes magis, lucem Euangelii ualde obscurarunt. Nam Missas Latinas a Gregorio M. Canone sancitas, festa et cultus Sanctorum, Litanias, horas canonicas, Monachorum uota orationes pro defunctis in Purgatorio haerentibus, et similia instituta humana cultum diuinum fere absoluisse, ex Platina, Walafrido, Durando, Polydoro Virgilio et aliis constat. Vid. *Cent. Magdeb. Cent. VII, c. 4.*

§. 15. Praeter superstitiones memoratas, contentiones uariae Ecclesiam exercuerunt: quas inter praecipua fuit Monotheletarum, unam in CHRISTO uo-

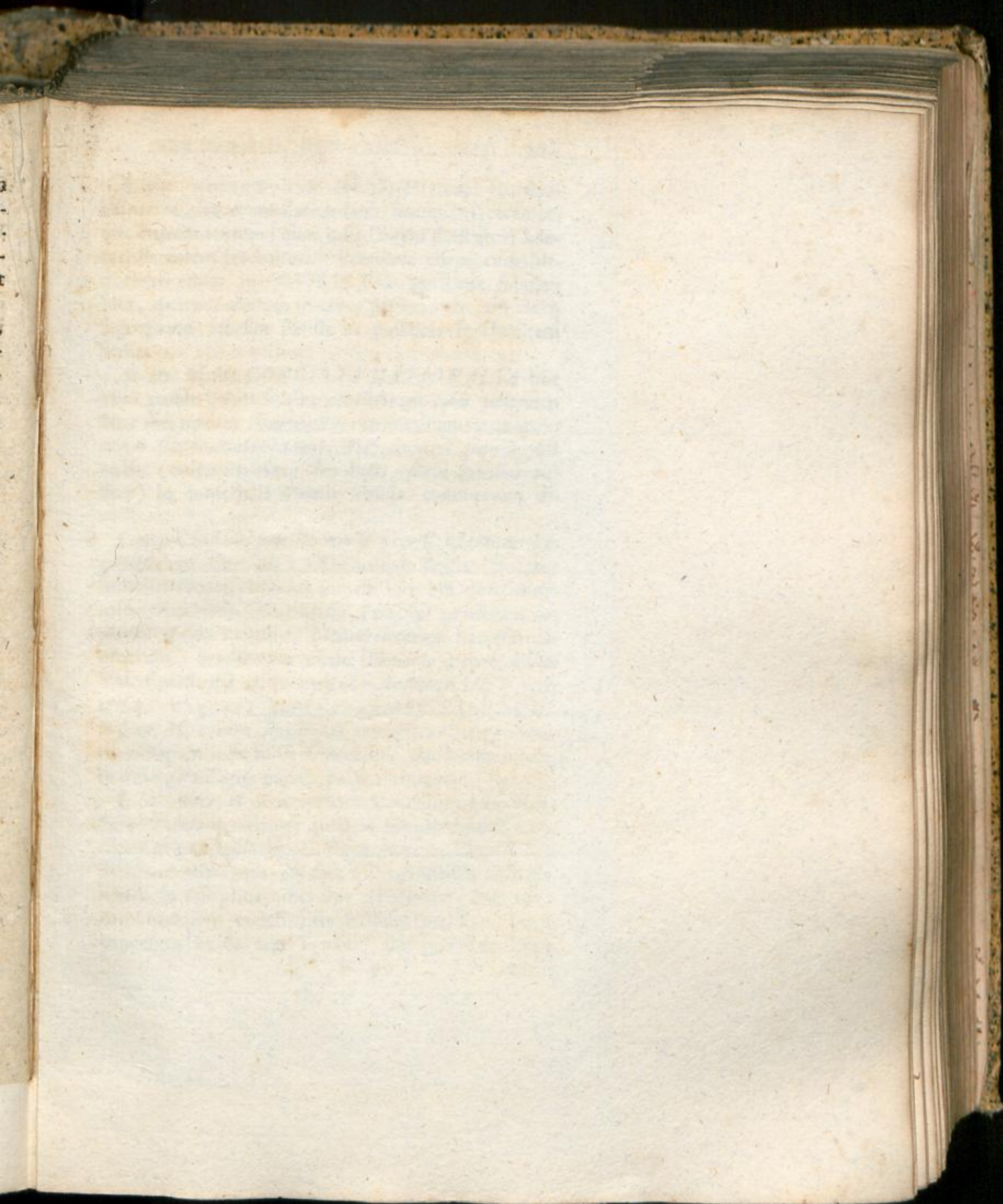
luntatem asserentium haeresis, quae orientalem non tantum Ecclesiam peruasit, sed occidentalem etiam infecit, ipso Honorio Papa R. hac labe maculato. Serpebant etiam adhuc *Arianorum*, *Pelagianorum*, *Nestorianorum* et *Eutychianorum* errores, superioribus licet seculis reiecti atque proscripti.

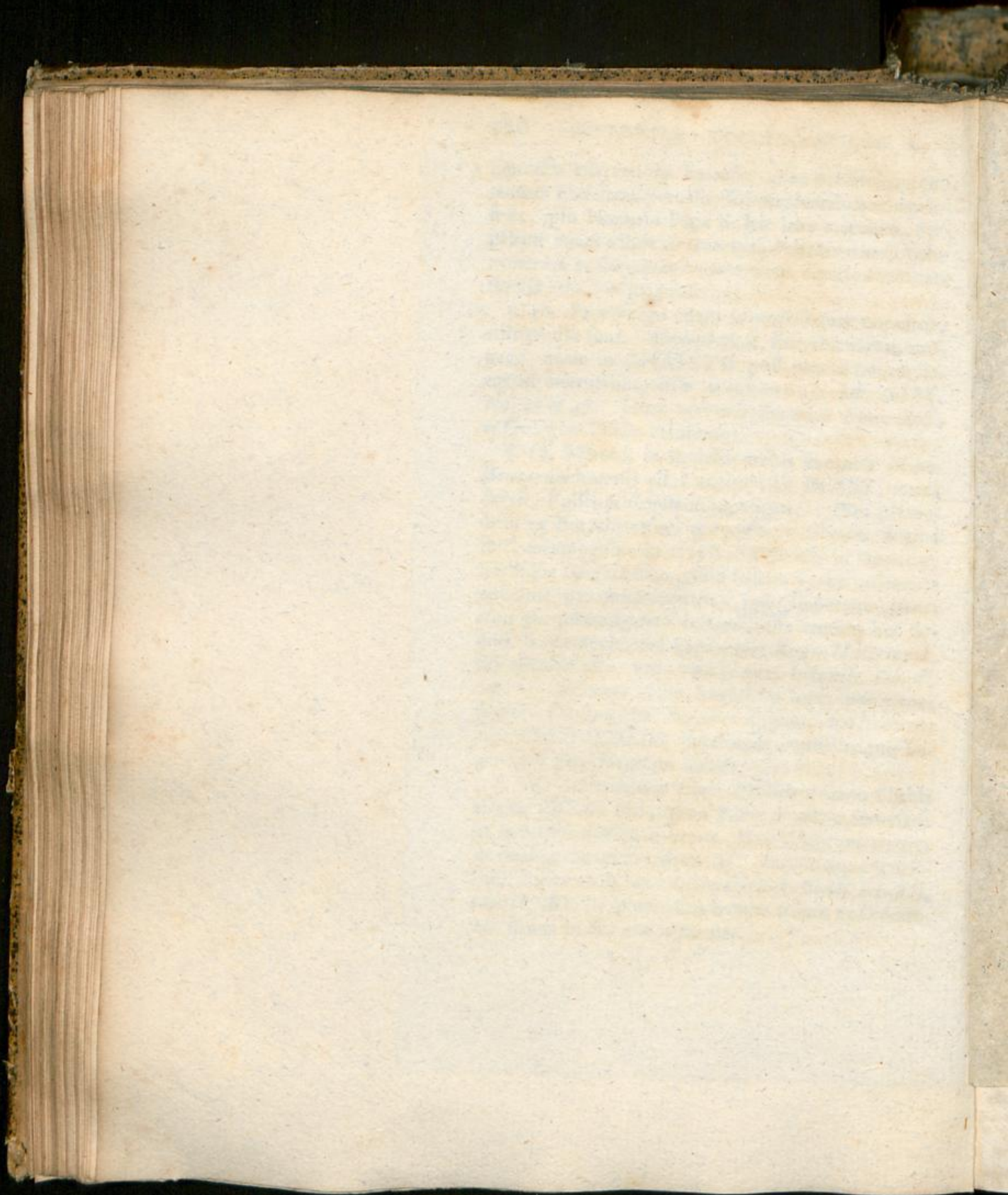
§. 16. Paucis ergo etiam *Haereses*, quae uocantur, attingendae sunt. *Monophysitae*, Eutychianorum pro-pago, unam in CHRISTO post incarnationem naturam asseruerunt, teste NICEPHORO *Lib. XIX, cap. 46 et 47*. Hunc errorem Leontius Monachus, et Georgius Pisides refutarunt.

§. 17. Maiores in Ecclesia turbas excitauit *Monothetarum* haeresis circa annum Chr. DCXXX, opera *Sergii*, Episcopi Constantinopolitani, et *Cyri Alexandrini* ex Eutychianismo prognata. Horum dogma fuit, unam tantum in CHRISTO esse uoluntatem, unamque operationem, solo scilicet Verbo uolente et operante per humanitatem. Ipse Imperator *Heraclius* per promulgatam *in 630*, non tantum hoc dogma confirmauit, sed Papa etiam Rom. *Honorius I*, illi assensus est. Vid. *FORBESII Instruct. Lib. V, cap. 1*. Crescente indies litigiorum super hoc errore segete, *Constantinus Augustus Typum*, seu edictum ann. Christi DCXLIX publicauit, quo utrique litigantium parti silentium indixit.

§. 18. Memorantur etiam *Pauliciani* anno Christi circiter DCLIII orti, qui a *Paulo* quodam Samosatis in Armenia nomen habentes, Manichaeorum errores de duobus rerum principiis resuscitarunt atque sparserunt. NATALIS ALEXANDER *Hist. Eccles. Sec. VII, cap. II, Art. III*, plures istis errores tribuit ex *Cedreno*, qui tamen in illo non leguntur.

§. 19.

§. 19. NICEPHORVS *Lib. XVIII, cap. 54, Chazinzarios*, seu *Staurolatras* inter haereticos recenset, qui crucem tantum (quae ipsis *Chazus* dicebatur) adorare et colere ferebantur. Praeterea etiam cum Nestorianis duas in CHRISTO personas fabulati sunt, quarum alteram in cruce passam, alteram ab ea segregatam seorsim stetisse ac passionis spectatricem fuisse.

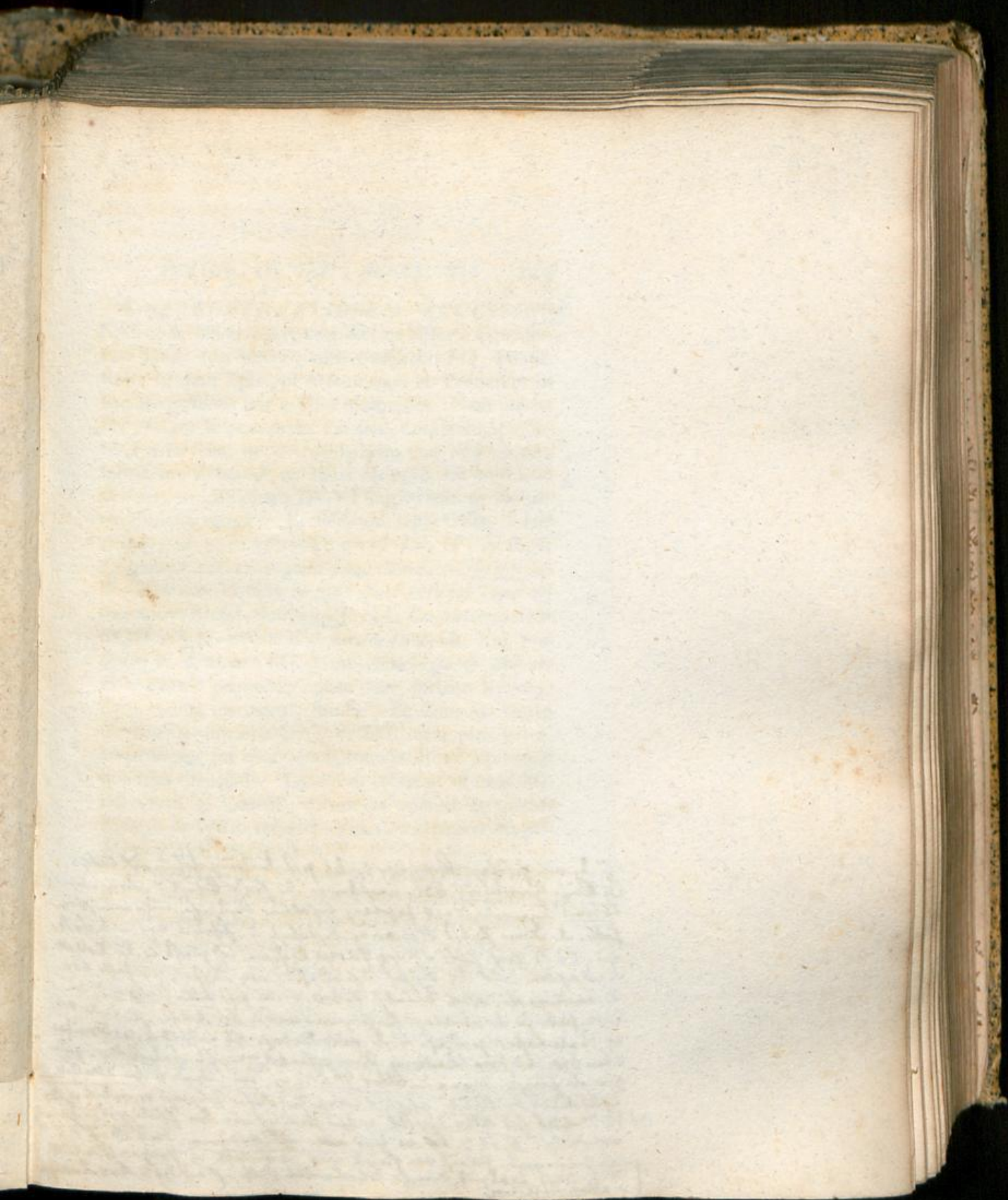
§. 20. Multa CONCILIA NATIONALIA hoc aeuo passim habita fuisse, conciliorum tomi testantur. Nos duo tantum Oecumenica memorabimus: quorum unum Constantinopolitanum III, alterum paucis post annis, (uulgo *πενθίστην*, seu *quini - sexta Synodus* audit,) in imperialis Palatii Trullo conuocatum dicitur.

§. 21. Constantinopolitanum Imper. Constantinus Pogonatus an. Chr. DCLXXX in sede Regia, propter haeresin Monotheletarum indixit. In hoc praesidente ipso Imperatore CCLXXXIX Episcopi praesentes instituto prius examine, Monotheletarum haeresin damnarunt, anathemate etiam Honorio Papae dicto. Vid. *Concil. Act. 18*, et FORBES. *Instruct. Lib. V, c. 18, et seq.* NATALIS ALEXANDER *Hist. Eccles. Sec. III, Dissert. II*, contra Baronium pag. 320, asserit, Honorium Papam iuste fuisse damnatum: quod cum infallibilitatis privilegio papali parum congruit.

§. 22. Alterum oecumenicum Concilium *ἡ πενθίστη Σύνοδος* ideo appellatur, quod in supplementum Concilii V et VI a Iustiniano II. Imperatore an. Chr. DCXCI indictum esset: quia in dictis illis Conciliis nulli Canones de disciplina, moribus clericorum, Monachorum et ritibus ecclesiasticis fuissent conditi. Locus conuentus huius erat Trullus, seu palatium Imperatoris,

ratoris, et in eo regia Cuppula seu lucerna. Canones in hoc CII sanciti memorantur. BARONIUS ad an. Christi DCXLII, n. 1, et seqq. hoc Concilium Pseudo-Synodum et conuenticulum nuncupat, quod papali auctoritati praeiudicium adferrent Canones III, XIII, LV, et alii. Conf. NATALEM ALEXANDR. loc. cit. Dissert. III.

§. 23. Fuerunt praeterea concilia multa *nationalia* ac *provincialia* in Italia, Gallia, Hispania et Britannia habita: quae cum Clericorum et Monachorum disciplinam uel ceremonias ecclesiasticas tantum fere spectent, ea haec praeteribimus. Obseruatu tamen dignus uidetur Canon XVI in Concilio Nannetensi sancitus: *Si quilibet Presbyterorum defunctus fuerit, uicinus Presbyter apud secularem Seniores (i. e. loci Dominum) nulla precatone, uel aliquo ^{pag. 139} xento Ecclesiam illam obtineat, sed neque capellam, sine consultu Episcopi.* Vnde NATALIS ALEXANDER Hist. Eccles. Secul. VII, pag. 139, recte colligit, Ius patronatus tunc fuisse penes dominos seculares. In Concilio Cabilonensi a Clodoueo II. Rege Galliae, conuocato, Canon XIX mandat: *Foemineos choros turpia interdum et obscoena cantantes in Basilicarum dedicatione, aut festiuitatibus Martyrum, arceri mandat ab Ecclesiarum septis, portibus et atriis: Si se emendare noluerint, excommunicatione feriuntur.* In Concilio Toletano XI, Canon VII cauet, ne Episcopi clandestinis Iudiciis poenas in subditos decernant, sed regula a S. Leone tradita obseruetur: *Plus ergo corrigendo agere debet beneuolentia, quam seueritas; plus cohortatio, quam commotio; plus charitas, quam potestas.* Conf. NATAL. ALEXANDR. Hist. Eccles. Sec. VII, cap. 3, et Cent. Magdeb. VII, cap. 9.

In der röm. Geschichte, Buch IV, ist die Geschichte der Päpste
 bis Papst Gelasius 631. enthalten, so die erste Geschichte. Der
 Codex regius 2. 14. folium 1. enthält die Geschichte der Päpste
 von Papst Honorius bis Papst Gregor VII. in der Collat.
 I. Maximi und der Papst Gregor VII. in der Collat.
 II. Gregorius VII. folium 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

§. 24. GVBERNATIONEM ECCLESIAE

Episcopos sibi arrogare coepisse, ex historia Conciliorum huius aevi liquet; cum *Bonifacius III*, Pontif. Rom. titulum Episcopi Oecumenici et Primatum in Ecclesia pessimis iam artibus obtinuisset. Nam uidens ille *Phocas* Imperatorem *Cyriaco*, Constantinopolitano Patriarchae, quod truculentiam eius improbaret, infensum, et uereri, ne Italia facinoris sui odio a se deficiat, ab ipso, anno DCVI impetrauit, ut Romana Ecclesia omnium Ecclesiarum caput esset. *Hic Phocas*, ait *PAVLVS DIACONVS Lib. IV, de Gestis Longobard. cap. 37, rogante Papa Bonifacio, statuit Sedem Romanae Ecclesiae et Apostolicae Ecclesiae caput esse omnium Ecclesiarum, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat. Vid. Platinam in Bonifacio III. Hinc Antichristi et Monarchiae Papalis primordia, quae dein, turbato Ecclesiae statu, maiora incrementa fumsit. Ex Conciliis tamen duobus Oecumenicis §. XX. et XXI. memoratis pater, Imperatores ius conuocandi concilia Rom. Episcopis nondum concessisse. Caeterum officia et ordines Ministrorum in Ecclesia, eorumque nomina et gradus Isidorus de Officiis recenset. Vid. Centuriatores Magdeburgicos Cent. VII, cap. 7.*

§. 25. DISCIPLINAM ECCLESIASTI-

CAM corruptis Cleri moribus cum doctrina Christiana corruptissimam fuisse, adeo mirum uideri haud debet: ubi enim, dicente Augustino, *male creditur, male uiuitur*. De eo Canones in diuersis Synodis hae de causa facti testantur. Sacerdotes coelibatum fouentes, *impuras concubinas* alebant. In quos hanc ob causam *CAESARIVS Hom. IX, inuchitur, asserens in Homil. XXXIII, pag. 191, multo meliorem esse*
buni-

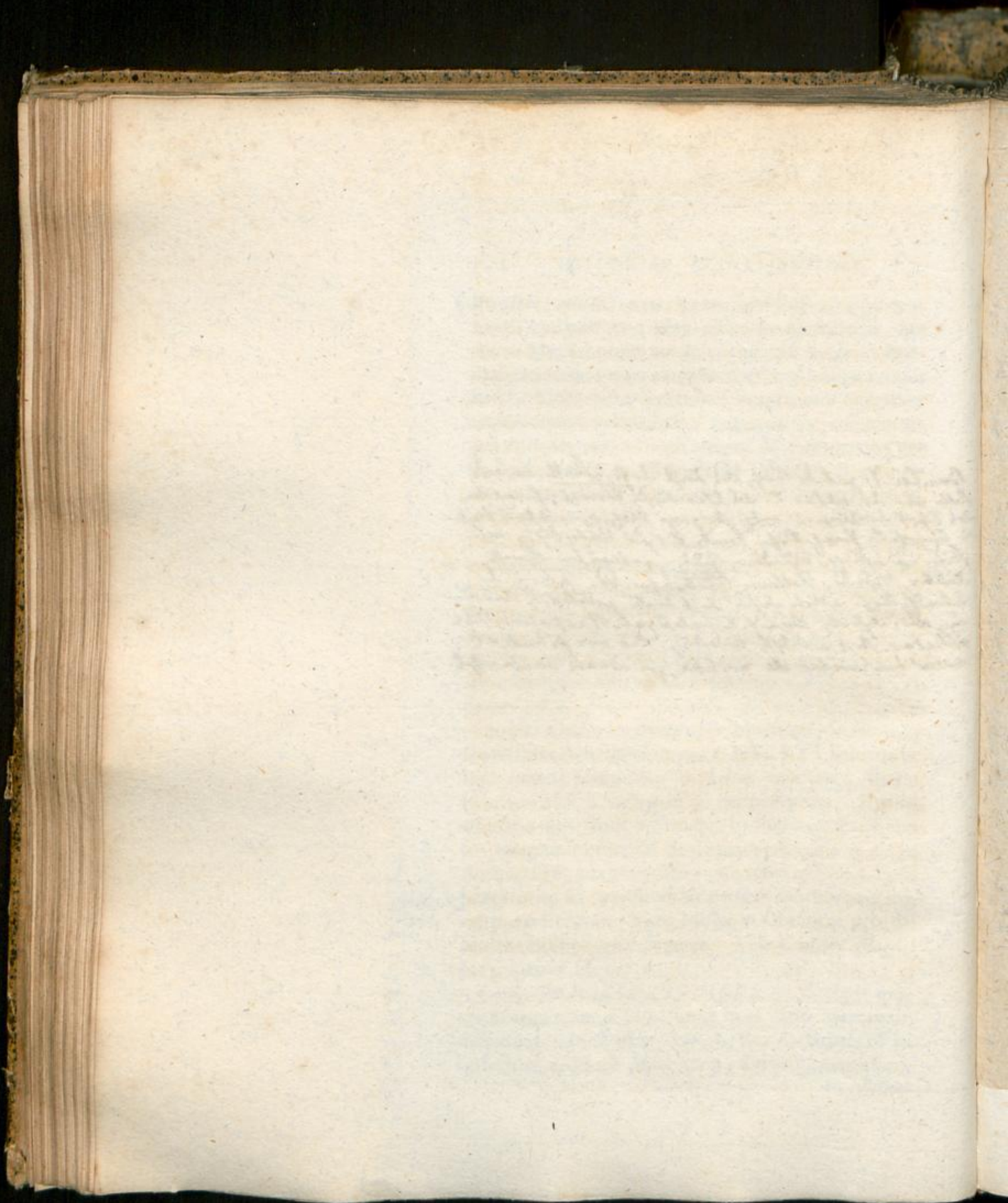
(*humilem coniugalitatem, quam superbam uirginitatem.* Auctis aut nouiter passim exstructis monasteriis, numerus Monachorum increuit; cum ipsi Reges et Principes hoc uitae genus admirarentur, multosque sumtus alendis Monachorum gregibus non tantum liberaliter impenderent; sed diadema cum cucullo commutare non erubescerent. Ita cumulatae Monachorum opes sanctorem olim in Monasteriis disciplinam extinxerant. Nam pietas (simulata) peperit diuitias: sed filia deuorauit matrem.

§. 26. *CEREMONIAE et RITVS*, quibus cultus diuinus maximam partem constabat, non tantum multiplicati sunt; sed in foedam superstitionem degenerarunt, oppresso puriori DEI cultu, qui in Spiritu et ueritate consistit. (Praesertim cum, *Vitaliano* Papa anno Chr. DCLXVI iubente, in Ecclesiis omnia Latino Sermone fieri deberent. Vid. *BALAEI Cent. I, p. 81.*)

§. 27. Cultus imaginum, Reliquiarum, Sanctorum frequentior in templis, quam CHRISTI Saluatoris. Inde templa imaginibus et statuīs exornata: Altaria in usum Missae exstructa in templo ^{unusquisque} plura. Romae *Pantheon* gentilium hactenus clausum, in *Panagium* seu templum omnium Sanctorum conuersum est, a *Bonifacio IV*, horum gratia nouo festo instituto. Ignis purgatorius ex gentiliū ^{imilab} ^{onl} fictus morituros maxime terrere coepit. Vnde Missae et Orationes pro defunctis multiplicatae fuerunt. Vid. *Centur. Magdeburg. Cent. VII, cap. 6.*

§. 28. *PERSECUTIONIBVS* ut Ecclesia nunquam caruit, ita nec hoc aeuo, quae illam exercerent, defuerunt. In Oriente *Chosroës*, Rex Persarum, ob interfectum a *Rhoca Mauritium*, Syriam, Armeniam, Cap-

Cap-

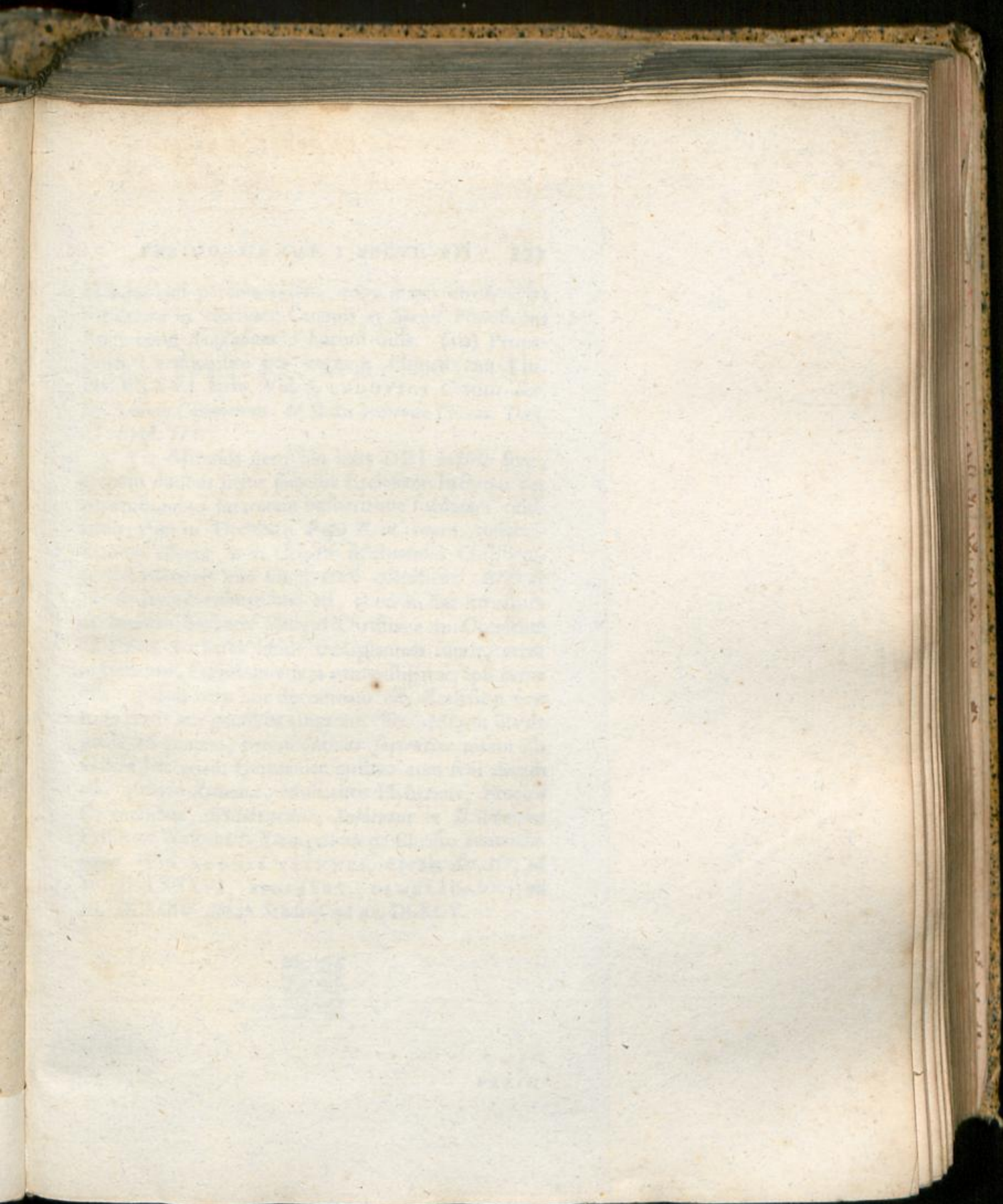
Cappadociam, Galatiam, et alias Prouincias Imperii aggressus et Caesarea Cappadociae et Damasco potitus, in Christianos facuirit, multis eorum Iudaeis diuenditis, et ab eis crudeliter necatis, *Zachariam*, Praefulem Hierosolymitanum, et Crucis Dominicae lignum, cum spoliis secum in Persidem anno Christi DCXIV abduxit. Vid. NICEPHOR. *Lib. XIIIX, cap. 44*, P. DIACON. *Hist. Misc. Lib. XVII et XIIIX*, MARIAN. SCOTVM *Lib. I, Act. 6. ad annum Christi DCIV*, OTTON. FRISINGENS. *Lib. V, c. 8*. Maiorem cladem Ecclesiae intulit *Muhammed* insignis impostor et Pseudo-Propheta, in urbe Arabiae desertae Mecca natus, et ex *camelorum* pastore seductor Orientis factus. Nam nouas reuelationes Angeli *Gabriellis* iactando, opera *Sergii*, Monachi Nestoriani, *Iohannis Antiocheni* Arian, et *Iudaei Abdiae* (Arabibus *Abdallae* dicti) nouam eamque pestilentissimam sectam condidit. Quam *Saraceni* amplexi, late per Orientem oppressis Christianis, ui et armis propagarunt. Summa eius in *Alkorano* continetur. Vid. HOTTINGERI *Hist. Oriental. Lib. II, cap. 4*, *Hist. Sac. cap. VII, Sect. II, pag. 396, seqq.* et FORBESII *Instruct. Lib. IV, cap. 4*. Qui sectae nouae nomen dabant, *Musulmanni*, h. e. fideles appellari gestiebant. Interim furor *Monotheletarum* etiam Ecclesiam afflixit. Vid. *Epistolam CONSTANTINI POGONATI in Epist. ad Occidentales missam, Actione XIIIX, Sextae Synodi.*

§. 29. In Occidente Longobardi, *Mauritii* nece animati, maiori immanitate, quam antea quoque in Italia facuierunt. Plurimi enim Christiani a Barbaris trucidati, nec infantibus paritum est: ut P. DIACONVS de *Gestis Longobardorum Lib. IV, cap. 12*, et ELOS.

LVS

DEVS *Lib. IX, Decad. I, p. 118 et 119*, memorant. De *Slavis et Auaribus Zonaras Annal. Tom. III*, refert, quod Ecclesias incendiis vastarint et Christianos in servitutem abduxerint. Furorem *Iudaeorum Antiochen- sium* in Christianos exercitum NICEPHORVS *Lib. XVIII, cap. 44*, describit. Plures Christianorum afflictiones, quas hoc aeuo passim in aliis regnis sustinuerunt, *Magdeburgenses Cent. VII, cap. 3*, annotant.

§. 30. MEMORABILIA huius aevi, ut in compendio recitemus, fuerunt plura: (1) *Mauritii* Imperatoris misera caedes, et *Phocae* tyrannis. (2) Origo duorum *Antichristorum magnorum* in Occidente et Oriente, quorum ille *Romanus Pontifex* Ecclesiam Latinam afflixit, hic, *Muhammed*, multas Orientis Ecclesias euertit. (3) *Muhammedanorum Hegera*, siue Aera numerandi annos, Anno DCXXII coepta. (4) *Monotheletarum* haeresis multarum barbarum et calamitatum causa. (5) Christianae religionis licet superstitionibus infectae per Occidentem latior propagatio inter Britannos, Anglo-Saxones, Frisios, Westphalos, Francones, Alemannos, Thuringos et Heluetios: conf. HOTTING. *Hist. Eccles. Sec. VII, Sect. III*. (6) Saracenorum ab obitu impostoris Muhammedis progressus in Arabia, Syria, Armenia, Aegypto et Africa usque ad mare Atlanticum. (7) Pontificum Rom. libertas a iure uectigalis, quod pro ordinatione Pontificis R. dari Imperatori fuerat. Vid. ONUPHR. PANVINUM *ad Platinam in uita Pelagii II*. Remisit id iuris *Constantinus V, Pogonatus*. Vid. ANASTASIVM *in Agathone*. (8) Origo schismatis Graecam inter et Latinam Ecclesiam, quod controuersia de Processione Spiritus S. a Patre Filioque

Filioque iam parcius agitata, mox magis auxit. (9) Schismata in electione Canonis et *Sergii* Pontificum Rom. apud *Anastasium* in horum uitis. (10) Propagatio Christianismi per regnum Chinae ann. Chr. DCXXXVI facta. Vid. P. LUDOVICI Comitis Soc. *Ies.* nouum *Commentar. de Statu hodierno Chinae*, Tom. II, *Epist.* III.

§. 31. Miranda uero hic iusta DEI iudicia sunt, quando duobus uelut flagellis Ecclesiam, hactenus tot contentionibus laceratam barbarieque foedatam castigauit; cum in Occidente *Papa Rom.* caput Antichristianum efferre, et in Oriente *Mubammed* Christianismum euertere uno simul aeuo coepissent. *Gratiae* tamen *diuinae* tribuendum est, quod in hac literarum et morum barbarie Religio Christiana in Occidente ad gentes barbaras latius transplantata fuerit, certo argumento, Ecclesiam etiam cum castigatur, ipsi curae esse. Nobis uero hoc documento est, Ecclesiam non locis certis aut gentibus alligatam esse. Migrat illa de gente ad gentem, prout *diuinae sapientiae* uisum est. Gratia hac etiam Germaniae nostrae tum frui datum est, quando *Kilianus*, Monachus Hybernus, Francis Orientalibus, *Willibrordus*, *Suibertus* et *Wilibaldus* Frisiis et Westphalis Euangelium de Christo annunciarunt. Vid. ADONIS VIENNES. *Chron. Act. VI*, ad an. DCLXXXVI, SIGEBERT. GEMBLACENS. ad an. DCXCIV *Abbat. Stadenf.* ad an. DCXCV.

